

Kansainvälinen teatteri-instituutti ITI

Esittävien taiteiden maailmanjärjestö

Maailman teatteripäivän julistus 27.3.2022

Peter SELLARS, Yhdysvallat
teatteri- ja oopperaohjaaja ja festivaalijohtaja

Alkuperäiskieli englanti, käänös Tomi Snellman

Rakkaat ystävät!

Nyt kun maailma herkeämättä seuraa tunti tunnilta ja minuutti minuutilta päivittäistä uutisvirtaa, haluan kehottaa kaikkia luovien alojen tekijöitä palaamaan jälleen työmme todelliseen olemukseen: eepisen ajan ja muutoksen, eepisen tiedostamisen, pohdinnan ja vision toteuttamiseen. Elämme historian käännekohdassa, jossa ihmisen suhde itseensä, toisiin ihmisiin ja ei-inhimillisen maailmoihin on murroksessa, jonka syvyys ja laajuus lähes ylittävät kykymme ymmärtää, käsitellä, sanoittaa ja ilmaista.

Elämämme ei enää määrity 24 tunnin uutissykleissä; me elämme ajan reunalla. Sanomalehdet ja sähköinen media ovat täysin valmistautumattomia ja kyvyttömiä käsittelemään nykyhetken todellisuutta.

Elämämme syvärakenteet repeilevät ja muuttuvat – mikä on se kieli, millaisia ovat ne liikkeet ja kuvat, joilla voisimme ymmärtää tätä kaikkea? Miten voisimme ilmaista oman elämämme sisältöjä juuri nyt – ei raportoimalla vaan kokemuksellisesti?

Teatteri on kokemuksen taidetta.

Maailma täyttyy suunnattomasta määrästä median syöttämiä simuloituja kokemuksia ja karmivia ennusteita. Miten voisimme loputtomien numerotietojen toistelun sijasta saada kokemuksellisen yhteyden siihen pyhyyteen ja äärettömyyteen, joka sisältyy yhteen yhteiseen elämään, yhteiseen ekosysteemiin, ystäväyteen, valon kajoon oudolla taivaalla? Koronapandemia ehti kahden vuoden aikana turruttaa aistit, kaventaa elämäpiirin, katkaista yhteydet ja siirtää meidät outoon ihmiselon nollapisteeseen.

Mitä ovat siemenet, joita meidän on istutettava yhä uudestaan, mitä villiintyneet vieraslajit, jotka on vihdoinkin raivattava lopullisesti pois? Moni meistä on äärirajoilla. Väkivaltaa ryöpsähtelee järjettömästi ja odottamatta. Monet vakiintuneet järjestelmät ovat osoittautuneet pelkiksi jatkuvan julmuuden rakenteiksi.

Missä ovat muistamisen seremoniat? Mitä meidän tulee muistaa? Mitkä rituaalit tekevät meille vihdoin mahdolliseksi kuvitella ja harjoitella askeleita, jollaisia emme koskaan aiemmin ole ottaneet?

Teatteri tarvitsee uusia rituaaleja ollakseen eepin näyn, tarkoituksen, eheytyksen ja välittämisen teatteri. Me emme tarvitse viihdykettä. Me tarvitsemme yhteisyyttä. Meidän on jaettava oma tilamme, meidän on vaalittava jaettava yhteistä tilaa. Tarvitsemme tiloja, jotka on rauhoitettu aidolle kuuntelemiselle ja tasa-arvolle.

Teatteri luo maan päälle tilan, jossa ihmiset, jumalat, kasvit, eläimet, sadepisarot, kyynelvet ja uudistuminen ovat kaikki yhdenvertaisia keskenään. Tätä yhdenvertaisuuden ja aidon kuuntelemisen tilaa valaisee salattu kauneus, jota pitää elossa vaaran, tyyneyden, viisauden, toiminnan ja kärsivällisyyden syvä yhteisvaikutus.

Avatamsaka-sutrassa Buddha luettelee kymmenen keskeistä asiaa, joita ihmisen on kestettävä elämässä. Niistä suurimpiin kuuluu *kärsivällisyys nähdä kaikki kangastuksena*. Teatteri on aina esittänyt elämän tässä maailmassa ikään kuin kangastuksena, minkä ansiosta voimme nähdä kirkkaasti inhimillisen illuusion, harhaisuuden, sokeuden ja kieltämisen läpi.

Olemme niin varmoja näkemästämme ja siitä, miten me katsomme, ettemme kykene näkemään ja tuntemaan vaihtoehtoisia todellisuuksia, uusia mahdollisuuksia, erilaisia lähestymistapoja, näkymättömiä suhteita ja ajattomia yhteyksiä.

Tässä maailmantilanteessa tarvitaan syvällistä niin mielen, aistien, mielikuvituksen kuin menneiden ja tulevaisuudenkin uudistumista. Sellainen uudistuminen on mahdotonta yksin ja eristyksissä. Siksi meidän on toimittava yhdessä. Teatteri on kutsu tähän yhteistyöhön.

Kiitän teitä syvästi työstänne.

Peter Sellars